

(ฉบับแปล)

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติต่อรายงานฉบับแรกของไทย
เรื่องการปฏิบัติตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง
(International Covenant on Civil and Political Rights-ICCPR)

1. คณะกรรมการได้พิจารณารายงานฉบับแรกของประเทศไทยในการประชุมครั้งที่ 2293 2294 และ 2295 ในวันที่ 19-20 กรกฎาคม 2548 และได้จัดทำข้อเสนอแนะ (Concluding Observations) ขึ้นจากการประชุมครั้งที่ 2307 วันที่ 28 กรกฎาคม 2548 ดังนี้

เอ. บทนำ

2. คณะกรรมการชื่นชมรายงานที่มีคุณภาพมาก ซึ่งเสนอโดยรัฐสมาชิก แต่รู้สึกเสียดายที่ การเสนอรายงานช้าไปกว่ากำหนด 6 ปี คณะกรรมการขอแสดงความยินดีต่อข้อมูลที่นำเสนอ โดยคณะผู้แทนทั้งฉบับที่เขียนและที่นำเสนอโดยวาจา เพื่อตอบคำถามของคณะกรรมการ และขอชื่นชมต่อคณะผู้แทนไทยที่ประกอบด้วยผู้แทนระดับสูงและเจ้าหน้าที่ของรัฐสมาชิก [ซึ่งนำเสนอข้อมูลอย่างเปิดเผย](#)

บี. ประเด็นเชิงบวก

3. คณะกรรมการชื่นชมการจัดทำรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ พ.ศ. 2540 ที่เกิดขึ้นภายหลังการลงนามในกติกาฯ ซึ่งประกอบด้วยสิทธิและเสรีภาพในด้านต่างๆภายใต้กติกาฯ
4. คณะกรรมการชื่นชมการจัดตั้ง:
 - เอ) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้เป็นกลไกส่งเสริมการเคารพสิทธิมนุษยชน ตามมาตรา 199-200 ของรัฐธรรมนูญ
 - บี) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ภายใต้กระทรวงยุติธรรม
 - ซี) คณะกรรมการสมานฉันท์แห่งชาติ ให้แสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในจังหวัดภาคได้อย่างสันติ และ
 - ดี) คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติและคณะกรรมการจังหวัดเพื่อการคุ้มครองเด็ก
5. คณะกรรมการยินดีต่อการประกาศใช้พระราชบัญญัติการคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
6. คณะกรรมการขอชื่นชมต่อการจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน

ซี.ประเด็นข้อกังวลหลักและข้อเสนอแนะ

7. คณะกรรมการเสียดใจต่อการคงไว้ของถ้อยแถลงตีความ (Declarations) ต่อบางบทบัญญัติของกติกาซึ่งประเทศไทยได้จัดทำไว้ตั้งแต่ครั้งที่ภาคยานุวัติกติกาฯ และมีลักษณะเป็นข้อสงวน (Reservations) มากกว่า (ข้อ 2)

รัฐภาคีควรพิจารณาการถอนถ้อยแถลงตีความดังกล่าว

8. คณะกรรมการขแย้งว่าไม่ได้มีการนำกติกาฯ ไปจัดทำเป็นกฎหมายในประเทศอย่างเต็มที่ และบางบทบัญญัติของกติกาฯ นำไปใช้อ้างในศาลไม่ได้ トラบที่ยังไม่ได้นำบทบัญญัตินั้นไปจัดทำเป็นกฎหมายฯ (ข้อ 2)

รัฐภาคีควรรับประกันต่อประสิทธิภาพของการคุ้มครองสิทธิทั้งหลายภายใต้กติกาฯ นี้ และสร้างความมั่นใจให้มีการเคารพสิทธิดังกล่าวและประชาชนทุกคนได้ใช้สิทธิเหล่านั้นอย่างเต็มที่

9. ขอแสดงความยินดีกับการปฏิบัติงานที่สำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการมีความห่วงใยต่อข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ที่ยังไม่มีการนำไปปฏิบัติ และมีข้อกังวลต่อปัญหาการมีทรัพยากรจำกัดของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (ข้อ 2)

รัฐภาคีควรให้ความมั่นใจว่าจะมีการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอย่างเต็มที่และจริงจัง รวมทั้งจัดให้มีทรัพยากรที่เพียงพอ เพื่อให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สามารถดำเนินงานตามภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับหลักการที่เกี่ยวกับสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชน ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (หลักการปารีส) (มติสมัชชาสหประชาชาติที่ 48/134)

10. คณะกรรมการมีความห่วงใยต่อการกล่าวหาอย่างต่อเนื่อง เรื่องมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง รวมทั้งเรื่องที่มีการวิสามัญฆาตกรรมเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และการปฏิบัติที่มิชอบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ของฝ่ายทหาร ซึ่งแสดงให้เห็นจากเหตุการณ์ต่างๆ เช่น กรณีตากใบที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 การฆ่าจำนวนมากที่เกิดขึ้นระหว่าง “การทำสงครามกับยาเสพติด” ซึ่งเริ่มขึ้นเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2546 นักพิทักษ์สิทธิมนุษยชน หัวหน้าชุมชน ผู้เดินประท้วง และสมาชิกของกลุ่มประชาสังคมอื่นๆ ยังคงตกเป็นเป้าของการกระทำที่ละเมิดสิทธิดังกล่าว รวมทั้งเรื่องการสอบสวนทั้งหลายที่ล้มเหลวในการดำเนินคดีและการลงโทษจำคุกที่เหมาะสมกับขนาดของการกระทำความผิด

ทางอาญา ที่นำไปสู่การสร้าง”วัฒนธรรมการไม่ต้องรับโทษ” คณะกรรมการมีข้อกังวลต่อกับสถานการณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดการช่วยเหลือเยียวยาที่มีประสิทธิภาพที่จะให้แก่ผู้เสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ ข้อ 2 ย่อหน้า 3 ของกติกาฯ (ข้อ 2,6,7)

รัฐภาคีควรดำเนินการสอบสวนเหตุการณ์เหล่านี้และเหตุการณ์อื่นๆอย่างเต็มที่ และใช้ผลที่ได้จากการสอบสวน ในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด รัฐภาคีควรสร้างความมั่นใจว่าผู้เสียหายและครอบครัว รวมทั้งญาติที่หายไป จะได้รับการชดเชยที่เพียงพอ นอกจากนี้ ควรมีความพยายามที่จะจัดให้มีการฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร และเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ต่อไป เพื่อให้มีความระมัดระวังและสนใจอย่างแท้จริงต่อการเคารพและนำมาตราฐานสากลไปใช้ รัฐภาคีควรมีความกระตือรือร้นที่จะจัดตั้งหน่วยงานพลเรือนอิสระ เพื่อให้มีหน้าที่สอบสวนการร้องเรียนที่มีต่อเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

11. คณะกรรมการมีข้อกังวลต่อบทบัญญัติของประมวลกฎหมายที่เลือกปฏิบัติต่อสตรีในกรณีการหย่า (ข้อ 3 และ 26)

รัฐภาคีปรับปรุงบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งในเรื่องสาเหตุของการหย่า ให้สอดคล้องกับข้อ 3 และ 26 ของกติกาฯ

12. การชะลอการผ่านร่างกฎหมายด้านการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและมาตรการของรัฐ รวมทั้งการรณรงค์ “ริบปิ่นสีขาว” ซึ่งคณะกรรมการมีความกังวลต่อรายงานต่างๆที่แสดงถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และการขาดบทบัญญัติเฉพาะทางกฎหมายว่าด้วยความรุนแรงทางครอบครัว รวมทั้งการข่มขืนในคู่สมรส ในกฎหมายของรัฐภาคี (ข้อ 3, 7, 26)

รัฐภาคีควรมีนโยบายและกรอบการดำเนินงานทางกฎหมายที่จำเป็นในการขจัดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่มีประสิทธิภาพ และจัดตั้งศูนย์ปรึกษาปัญหาทางโทรศัพท์ สายด่วนและศูนย์เพื่อการช่วยเหลือเหยื่อที่ให้บริการทางการแพทย์ จิตวิทยา และกฎหมาย รวมทั้งที่พักรชั่วคราว เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจควรได้รับการฝึกอบรมในการช่วยเหลือผู้ที่ประสบปัญหาจากความรุนแรงในครอบครัว และดำเนินการต่อไปเพื่อสร้างความตระหนักต่อปัญหาความรุนแรงในครอบครัวแก่สาธารณชน

13. คณะกรรมการมีความกังวลต่อพระราชกำหนดการบริหารราชการในสภาวะฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2548 ในสามจังหวัดภาคใต้ ที่ไม่มีการระบุชัดเจน หรือไม่มีขอบเขตที่แน่นอน ในการเล็งเห็นพันธกรณีต่อการคุ้มครองสิทธิในสถานการณ์ฉุกเฉิน ที่ระบุในกติกาฯ และไม่รับประกันปฏิบัติตามพันธกรณีในข้อ 4 ของกติกาฯ อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งความกังวลต่อพระราชกำหนดที่อนุญาตให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้พระราชกำหนด ไม่ต้องถูกดำเนินการทั้งทางกฎหมายและทางวินัย ซึ่งเป็นการสร้างปัญหาการไม่ถูกเอาผิดทางกฎหมายให้มีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ควรอนุญาตให้มีการถูกควบคุมตัวเกิน 48 ชั่วโมงโดยไม่มีหลักประกันจากภายนอก (ข้อ 4)

รัฐภาคีควรสร้างความมั่นใจให้มีการปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหมดในข้อ 4 ของกติกาฯ ให้ระบุอยู่ในกฎหมายและนำไปปฏิบัติ รวมทั้งไม่ให้มีการเลียงพันกรณีต่อสิทธิในย่อหน้า 2 ในกรณีนี้ คณะกรรมการขอให้ดูความเห็นทั่วไปในข้อ 29 และปฏิบัติตามพันธกรณีของรัฐภาคีในการแจ้งให้รัฐภาคีอื่นๆ ทราบ ตามที่ระบุในย่อหน้า 3

14. คณะกรรมการมีข้อกังวลต่อโทษประหารชีวิตที่ไม่จำกัดอยู่เฉพาะ “อาชญากรรมที่ร้ายแรงที่สุด” ตามความหมายของข้อ 6 ย่อหน้า 2 และนำไปใช้ในข้อหาการค้ายาเสพติด คณะกรรมการเสียใจที่ไม่มีการถอนถ้อยแถลงตีความในข้อ 6 ย่อหน้า 5 (6) ของกติกา ทั้งๆที่มีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาไม่ให้มีการลงโทษประหารชีวิตบุคคลที่อายุต่ำกว่า 18 ปี แล้ว ในปี 2546

รัฐภาคีควรทบทวนการใช้โทษประหารชีวิตสำหรับการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับการค้ายาเสพติด และให้ลดประเภทของอาชญากรรมที่ต้องได้รับโทษประหารชีวิต รัฐภาคีควรพิจารณาการถอนถ้อยแถลงตีความในข้อ 6 ย่อหน้า 5

15. คณะกรรมการมีความกังวลต่อการกล่าวหาที่ยังคงอยู่ในเรื่องการใช้กำลังเกินกว่าเหตุของผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการปฏิบัติมิชอบในการเข้าจับกุมและระหว่างอยู่ภายใต้การควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ คณะกรรมการมีความกังวลต่อรายงานการกระทำทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือการปฏิบัติที่ลดความเป็นมนุษย์ของผู้ถูกควบคุมตัว ที่มีการปฏิบัติอย่างกว้างขวาง โดยผู้บังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการใช้สถานที่ ที่เรียกกันว่า “เซฟเฮาส์” อีกทั้งมีความกังวลต่อการไม่ถูกลงโทษทางกฎหมาย ซึ่งมาจากความจริงที่ว่า มีการสอบสวนคดีการปฏิบัติมิชอบเพียงไม่กี่คดี ที่ได้รับการสั่งฟ้องให้ดำเนินคดี และถ้ามีการตัดสินคดีว่ามีการกระทำความผิด ก็ไม่มีการจ่ายเงินชดเชยที่เพียงพอแก่ผู้เสียหาย (ข้อ 2, 7, 9)

รัฐภาคีควรมีหลักประกันในทางปฏิบัติให้มีการชดเชยต่อการขอรับคำปรึกษาทางกฎหมาย และได้พบแพทย์ทันทีภายหลังจากการถูกจับกุมและระหว่างการถูกควบคุมตัว บุคคลที่ถูกจับกุมควรมีโอกาสที่จะแจ้งครอบครัวถึงการจับกุมและสถานที่ควบคุมตัวทันที ควรให้มีการตรวจทางการแพทย์ทั้งในระยะแรกและเมื่อสิ้นสุดการควบคุมตัว และควรให้มีการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพอย่างทันที และอนุญาตให้ผู้ถูกควบคุมตัวได้ตรวจสอบการจับกุมว่ากระทำอย่างถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ บุคคลใดที่ถูกจับกุมหรือถูกควบคุมตัวด้วยข้อหากระทำความผิดทางอาญา จะต้องถูกนำตัวไปที่ศาลทันที รัฐภาคีควรสร้างความมั่นใจว่าคดีทั้งหมดที่เกี่ยวกับการกระทำทารุณ การปฏิบัติมิชอบ

การใช้กำลังที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเสียชีวิตระหว่างการถูกควบคุมตัว จะต้องมีการสอบสวนอย่างเต็มที่ทันที และผู้ที่พบว่ามีส่วนร่วมรับผิดชอบจะต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม รวมทั้งจะต้องมีการจ่ายเงินชดเชยให้แก่ผู้เสียหายหรือครอบครัว

16. คณะกรรมการมีความกังวลต่อความแออัดและสภาพของสถานที่กักขัง โดยเฉพาะสุขลักษณะ การดูแลสุขภาพ และการได้รับอาหารที่เพียงพอของผู้ถูกควบคุมตัว คณะกรรมการมีความกังวลต่อสิทธิของผู้ถูกควบคุมตัวที่จะได้พบทนายความและสมาชิกครอบครัว ซึ่งในทางปฏิบัติ มักจะไม่มีสิทธิดังกล่าว คณะกรรมการมีความกังวลว่าระยะเวลาของการควบคุมตัวก่อนที่จะนำบุคคลนั้นไปปรากฏต่อศาล จะไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติภายใต้กติกาฯ คณะกรรมการไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการใส่โซ่ตรวนนักโทษที่รอการพิจารณาคดีและการยึดเวลาการขังเดี่ยว และมักปรากฏบ่อยๆว่าผู้ถูกควบคุมตัวที่อยู่ระหว่างการรอดำเนินคดี ไม่ได้ขังแยกจากนักโทษเด็ดขาด ยิ่งกว่านี้ คณะกรรมการยังมีความกังวลต่อนักโทษผู้หญิงซึ่งมีจำนวนมาก และข้อเท็จจริงที่เยาวชนมักจะถูกขังรวมกับผู้ใหญ่ (ข้อ 7, 10 และ 24)

รัฐภาคีควรให้ความสำคัญต่อการจัดให้สภาพเรือนจำมีความสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องโทษ รัฐภาคีควรมีหลักประกันสิทธิของผู้ถูกคุมขังที่จะได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม และเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สภาพทางสุขลักษณะ การเข้าถึงการดูแลสุขภาพ และได้รับอาหารที่เพียงพอ ให้ใช้การควบคุมตัวเป็นมาตรการสุดท้าย โดยที่จัดให้มีมาตรการทางเลือกอื่น ๆ นอกเหนือจากการควบคุมตัว ควรยกเลิกการใช้โซ่ตรวนและการขังเดี่ยวเป็นเวลานานอย่างทันที ควรจัดให้มีการคุ้มครองพิเศษแก่เยาวชนที่กระทำความผิด และต้องแยกจากผู้ใหญ่

17. ในขณะที่คณะกรรมการรับทราบการให้ความมั่นใจของคณะผู้แทนไทยว่า ขณะนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจังหวัดด้านการรับผู้ลี้ภัย คณะกรรมการมีความกังวลต่อการขาดกระบวนการพิจารณาด้านผู้ลี้ภัยอย่างเป็นระบบ คณะกรรมการมีความกังวลต่อแผนการเคลื่อนย้ายผู้อพยพเมื่อเดือน มีนาคม 2548 ซึ่งทำให้ผู้ลี้ภัยชาวพม่าทั้งหมดในรัฐภาคีต้องย้ายไปอยู่ที่ค่ายต่างๆ ใกล้ชายแดนพม่า และผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามนั้นจะถือว่าเป็นผู้ย้ายถิ่นผิดกฎหมาย และจะถูกผลักดันกลับประเทศพม่า นอกจากนี้ คณะกรรมการมีความกังวลต่อสถานการณ์ที่น่าสลดหดหู่ของชาวม้งที่จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งส่วนมากเป็นผู้หญิงและเด็ก ที่ไม่ถือว่าเป็นผู้ลี้ภัยโดยรัฐภาคี ซึ่งกำลังจะเผชิญกับการถูกผลักดัน ที่เกรงว่าหากผลักดันไปอาจถูกฆ่าได้ ท้ายนี้ คณะกรรมการมีความกังวลต่อกระบวนการก่อกองและการผลักดันในปัจจุบัน ที่ไม่มีมาตรการรับรองว่ามีการเคารพสิทธิต่างๆ ที่กติกาฯ ให้การคุ้มครอง (ข้อ 7 และ 13)

รัฐภาคีควรสร้างความมั่นใจว่าจะมีการจัดทำกลไกที่ห้ามการส่งผู้ร้ายข้ามแดน การผลักดัน หรือการบังคับให้คนต่างด้าวกลับประเทศที่ซึ่งเขาหรือเธอมีความเสี่ยงจะถูกกระทำทารุณ หรือได้รับการปฏิบัติที่เป็นอันตราย รวมทั้งสิทธิในการได้รับการพิจารณาทางศาลใหม่ รัฐภาคีควรปฏิบัติตามพันธกรณีในการเคารพหลักการพื้นฐานของกฎหมายระหว่างประเทศ นั่นคือ หลักการไม่ส่งกลับหากบุคคลนั้นมีความเสี่ยงที่จะถูกกระทำทารุณ (non-refoulement)

18. คณะกรรมการมีความกังวลต่อรายงานการข่มขู่ก่อกวนต่อทั้งนักหนังสือพิมพ์ในประเทศและต่างประเทศ ผู้ทำงานด้านสื่อ และการดำเนินคดี ฟ้องร้อง จากการเมืองระดับสูง และมีความกังวลต่อผลกระทบจากพระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสภาวะฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ที่มีความเข้มงวดอย่างยิ่งต่อเสรีภาพของสื่อ (ข้อ 18 ย่อหน้า 3)

รัฐภาคีควรมีมาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การข่มขู่ ก่อกวนผู้ทำงานด้านสื่อและนักหนังสือพิมพ์ และสร้างความมั่นใจว่าจะมีการสอบสวนและดำเนินการต่อผู้มีส่วนรับผิดชอบในคดีดังกล่าวอย่างเหมาะสม โดยไม่คำนึงถึงยศหรือสถานะ

19. คณะกรรมการขอแสดงความยินดีต่อรัฐภาคีที่ยอมรับและสนับสนุนส่งเสริมต่อภาคประชาสังคม แต่ขณะเดียวกันคณะกรรมการก็มีความกังวลต่อ เหตุการณ์จำนวนมากที่เกิดขึ้นกับผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนและผู้นำชุมชน รวมทั้งการข่มขู่ทั้งทางวาจาและการทำร้ายร่างกาย การบังคับให้หายตัวไปและการวิสามัญฆาตกรรม (ข้อ 19, 21 และ 22)

รัฐภาคีต้องมีมาตรการทันทีเพื่อหยุดและคุ้มครองไม่ให้มีการก่อกวนและทำร้ายผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชนและผู้นำชุมชน รัฐภาคีต้องดำเนินการสอบสวนอย่างเป็นระบบต่อการข่มขู่ ก่อกวน และการทำร้ายที่ได้รับรายงาน และมีหลักประกันการฟื้นฟูเยียวยาต่อผู้เสียหายและครอบครัว

20. ถึงแม้ว่ารัฐภาคีได้พยายามอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ รวมทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการแห่งชาติเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเดือนมีนาคม 2548 ซึ่งคณะกรรมการมีความชื่นชมต่อแผนที่จะประกาศใช้กฎหมายด้านการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการมีความกังวลต่อสถานะของประเทศไทยที่เป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และประเทศปลายทางของการค้ามนุษย์โดยการแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการบังคับใช้แรงงาน นอกจากนี้คณะกรรมการยังมีความกังวลต่อปัญหาโสเภณีเด็กที่ยังมีอยู่ทั่วไป โดยเฉพาะบางกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงมากที่จะถูกขाय ถูกค้า และถูกเอาเปรียบ ซึ่งประกอบด้วยเด็กข้างถนน เด็กกำพร้า บุคคลไร้รัฐ ผู้อพยพ ชนกลุ่มน้อย และ ผู้ลี้ภัย (ข้อ 8 และ 24)

รัฐภาคีควรดำเนินการต่อไปและสร้างความเข้มแข็งต่อมาตรการในการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิดด้านการค้ามนุษย์ และให้มีมาตรการคุ้มครองด้านสิทธิมนุษยชนที่เพียงพอต่อผู้ที่มาเป็นพยานและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาความปลอดภัยแก่ที่พักของพยานและผู้เสียหายเพื่อให้มีโอกาสในการให้พยานหลักฐาน รัฐภาคีควรจัดทำร่างกฎหมายการปราบปรามการค้ามนุษย์ให้เป็นกฎหมายโดยไม่ชักช้า (ข้อ 8 และ 24)

21. คณะกรรมการมีความกังวลเกี่ยวกับสัดส่วนจำนวนมากของเด็ก ซึ่งมักจะเป็นเด็กไร้รัฐ หรือเด็กต่างชาติในรัฐภาคี ที่อยู่ในส่วนของการใช้แรงงาน และตามที่ได้อธิบายโดยผู้แทนของรัฐภาคี ที่มักตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (ข้อ 8 และ 24)

รัฐภาคีควรสร้างความเข้มแข็งในการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่มีอยู่ในการต่อต้านแรงงานเด็ก เหยื่อของการค้ามนุษย์ต้องได้รับการคุ้มครองที่เพียงพอ รัฐภาคีควรพยายามทุกวิถีทาง รวมทั้งการป้องกัน เพื่อสร้างหลักประกันว่าเด็กที่ใช้แรงงาน ไม่ได้ทำงานอยู่ในสภาพที่เป็นอันตราย และเด็กยังคงได้รับการศึกษาอยู่ด้วย ในขณะที่ต้องทำงาน รัฐภาคีต้องดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามนโยบายทั้งหลายและกฎหมายเพื่อขจัดแรงงานเด็ก โดยที่หนึ่งในนั้น ต้องมีการสร้างความตระหนักต่อสาธารณชนโดยการรณรงค์ต่างๆ และการให้การศึกษาเพื่อการคุ้มครองสิทธิเด็ก

22. การดำเนินมาตรการโดยรัฐภาคี ส่วนมากโดยผ่านระเบียบการจดทะเบียนส่วนกลาง ปี 2535 และปี 2539 ในการดำเนินการกับปัญหาการไร้รัฐของชนกลุ่มน้อย รวมทั้งชนบนพื้นที่สูง คณะกรรมการยังคงมีความกังวลว่าบุคคลภายใต้อาณาเขตประเทศไทยยังเป็นบุคคลไร้รัฐอีกจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิภายใต้กติกาอย่างเต็มที่ รวมทั้งสิทธิในการทำงานและการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน สิทธิทางสุขภาพและทางการศึกษา คณะกรรมการมีความกังวลว่าความเป็นผู้ไร้รัฐจะสร้างความเสี่ยงในการถูกระทำการทารุณและถูกแสวงหาประโยชน์ และยังคงมีความกังวลต่อการจดทะเบียนเกิดที่ยังมีจำนวนน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เด็กบนพื้นที่สูง (ข้อ 2 และ 24)

รัฐภาคีควรดำเนินการตามมาตรการให้สัญชาติแก่ผู้ไร้รัฐที่เกิดและอยู่ในประเทศไทยต่อไป รัฐภาคีควรทบทวนนโยบายที่เกี่ยวกับการจดทะเบียนเกิดแก่เด็กชนกลุ่มน้อยต่างๆ รวมทั้ง ผู้อยู่บนพื้นที่สูงและเด็กลี้ภัย รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นว่าเด็กทั้งหลายที่เกิดในรัฐภาคีจะต้องได้รับการจดทะเบียนเกิด

23. คณะกรรมการมีความกังวลต่อการให้ความคุ้มครองอย่างเต็มที่ ต่อสิทธิของแรงงานอพยพทั้งที่จดทะเบียนและไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเสรีภาพในการเคลื่อนย้าย การเข้าถึงบริการทางสังคม การศึกษา และการมีหลักฐานส่วนบุคคล สภาพในที่

ทำงานและที่อยู่อาศัยที่เลวร้ายของแรงงานอพยพแสดงให้เห็นถึงการละเมิดอย่างรุนแรงต่อ กติกาฯ ข้อ 8 และ 26 คณะกรรมการขอระบุว่าชนกลุ่มน้อยและผู้อพยพจากพม่ามีความเสี่ยง เป็นพิเศษที่จะถูกเอารัดเอาเปรียบโดยนายจ้าง รวมทั้งความเสี่ยงต่อการถูกผลักดัน โดยทางการ ไทย และคณะกรรมการยังมีความกังวลต่อผู้อพยพส่วนใหญ่ที่เป็นชาวพม่าจำนวนมาก ที่ยังคง สูญหายภายหลังเหตุการณ์จากภัยสึนามิในเดือนธันวาคม 2547 ซึ่งไม่ได้รับการช่วยเหลือทาง มนุษยธรรมที่จำเป็น เนื่องจากเป็นผู้ไม่มีสถานะทางกฎหมายที่ถูกต้อง (ข้อ 2, 8 และ 26)

รัฐภาคีต้องมีมาตรการในทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้สิทธิต่างๆแก่แรงงานอพยพ คนงานอพยพควรได้ใช้บริการทางสังคม สถานที่ และอุปกรณ์ทางการศึกษาและได้มีหลักฐานส่วนบุคคลอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการไม่เลือกปฏิบัติ รัฐภาคีควรพิจารณาการจัดตั้งกลไกของรัฐที่คนงานอพยพ สามารถรายงานการถูกละเมิดสิทธิโดยนายจ้าง รวมทั้งการถูกยึดหลักฐานแสดงความ เป็นบุคคลของคนงานอพยพโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย คณะกรรมการขอเสนอให้มีการช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรมที่มีประสิทธิภาพแก่เหยื่อคลื่นยักษ์สึนามิทั้งหมด โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และไม่คำนึงถึงสถานะทางกฎหมาย

24. คณะกรรมการขอแสดงความกังวลต่อการเลือกปฏิบัติที่เป็นระบบของรัฐภาคีต่อชุมชนของ ชนกลุ่มน้อย รวมทั้งผู้ที่อยู่บนพื้นที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นพลเมือง สิทธิในที่ดิน เสรีภาพในการเคลื่อนย้าย และการให้ความคุ้มครองต่อวิถีชีวิต คณะกรรมการมีความกังวลต่อ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายต่อชนผู้อยู่บนพื้นที่สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ บังคับย้ายถิ่นฐาน ตามแผนแม่บทด้านการพัฒนาชุมชน สิ่งแวดล้อม การควบคุมการปลูกพืช เสพติด บนพื้นที่สูงพ.ศ. 2535 ซึ่งมีผลกระทบร้ายแรงต่อการทำมาหากินและวิถีชีวิต รวมทั้งราย งานการวิสามัญฆาตกรรม การกระทำอนาจาร และการยึดทรัพย์สินตามการรณรงค์ ใน “สงครามยาเสพติด” อีกทั้งคณะกรรมการมีความกังวลต่อการสร้างท่อแก๊สไทยมาเลย์ และ โครงการพัฒนาอื่นๆ ที่ได้ดำเนินการไปโดยมีการปรึกษากับชุมชนที่ได้รับผลกระทบน้อยมาก นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีความกังวลต่อการใช้กำลังปราบปรามโดยเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้ กฎหมาย ต่อการเดินขบวนอย่างสงบซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อ 7, 19, 21 และ 27 ของกติกาฯ (ข้อ 2, 7, 19, 21 และ 27)

รัฐภาคีควรให้การรับประกันให้ชนกลุ่มน้อยได้รับสิทธิที่ระบุอยู่ในกติกาฯอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ โดยการปรึกษารือกับชุมชน ในพื้นที่ต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐภาคีควรเคารพสิทธิของบุคคลที่เป็นชนกลุ่มน้อย ให้สามารถดำรงวัฒนธรรม อาชีพ และปฏิบัติศาสนกิจของตน รวมทั้งการใช้ภาษาของ ตนในชุมชนและกับสมาชิกอื่นในกลุ่มชนของตน

ดี. การเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกติกาฯ (ข้อ 2)

25. การรายงานครั้งที่สองควรจัดทำตามแนวทางการจัดทำรายงานของคณะกรรมการ (CCPR/66/GU/Rev.1) และให้ส่งรายงานภายในวันที่ 1 สิงหาคม 2552 รัฐภาคีควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับการให้ข้อมูลในทางปฏิบัติด้านการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ของประเทศ คณะกรรมการขอเรียกร้องให้มีการพิมพ์เผยแพร่เอกสารที่เป็นข้อเสนอแนะนี้ ทั่วประเทศ
26. ตามกฎข้อ 70 ย่อหน้า 5 ของคณะกรรมการ รัฐภาคีควรจัดทำข้อมูลส่งให้คณะกรรมการภายในหนึ่งปี ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ระบุอยู่ใน ย่อหน้า 13, 15 และ 21 คณะกรรมการขอเรียกร้องให้รัฐภาคีจัดทำข้อมูลสำหรับรายงานครั้งต่อไป ตามข้อเสนอแนะอื่นๆที่เหลือ รวมทั้งข้อมูลการปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้กติกาฯ ทั้งหมด

แปลโดย สาธนา ขณะรัตน์
 กองส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพ
 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 16 สิงหาคม 2548